Mr. SPEAKER.—Order. It was agreed that the Debate should close at 11-30 A.M. Now it is 11-40 A.M. and still the hon'ble members want more time. I am very sorry.

Sri K. LAKKAPPA.—It is only some clarification.

Mr. SPEAKER.—The matter does not end there. I am not allowing any clarifications.

Sri K. LAKKAPPA.—Only one clarification, Sir. With respect to the pending cases between the Government and the parties, the Minister was pleased to state that the cases have been discharged as against Channaiah and other parties. Is it not a fact that the Court has passed strictures that the Sub-Inspector is incompetent and has taken a partisan attitude ? This has been stated in a judgement in a case that has been disposed of against Mr. Channaiah.

Sri R. M. PATIL.—If my friend produces that judgement, we shall examine.

Mr. SPEAKER.—The next item is the Resolution of Sri V. S. Patil. It has been agreed that it will stand postponed to some other day. The next resolution is by Sri Srinivas Naik he may move it.

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re: Merger of Kannada areas of Kasargod taluk in Kerala State with Mysore State.

Sri M. SRINIVASA NAYAK (Mangalore-I).—I beg to move :

"That this Assembly recommends to the State Government to urge the Government of India to take immediate steps for the merger of the Kannada areas of Kasargod taluk in Kerala State with Mysore State."

Mr. SPEAKER.—Resolution moved :

"That this Assembly recommends to the State Government to urge the Government of India to take immediate steps for the merger of the Kannada areas of Kasargod taluk in Kerala State with Mysore State."

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳವರೇ, ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಭಾರಿ ಈ ಘನವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕೆಡೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸ್ವೆರ್ಪಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸರ್ವಪಕ್ಷ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದಾಗ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದ ಮುಂಖಂಡರೂ ಕೂಡ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಈ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಈ ಘನವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಠರಾವನ್ನು ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು

ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ 1929ರಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಯವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಅವರು ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಯವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ 1949ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜೆ. ವಿ. ಪಿ. ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪಂಡಿತ ನೆಹರುರವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಆಗ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಆಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಗೆ ಇದು ತಕ್ಕ ಸಮಯವಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿತು. 1954ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನ ರಚನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆನಂತರ 1954ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹೋಗಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದೆಂದು ನೂಚಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶ ಇತ್ತರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದು ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರೂ ಕೂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕೂಡ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದೂ-ತಾಂಪ್ಹನಗಾಡ ನಿಂದತ್ರಿತರಪುರದವರೆಗೆ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಪರ್ಗಾಯಿಸ ಬಹುದೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಸ್. ಆರ್. ಸಿ. ಕಮಿಟಿಯವರ ಮುಂದೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟರು ಆಗ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕಮಿಟಿಯವರು ನಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಜನಗೂಡು, ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೊಡುವುದು ವಿನಹಾ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನತೆ ಕೇರಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಆತುರವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೇರಳದ ಮುಂಬಡರಾದ ಶ್ರೀ ಕೇಳಪ್ಪನ್‌ಅವರು ಗೋಕರ್ಣದವರೆಗೂ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕಮಿಟಿಯವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕಮಿಟಿಯವರ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದ್ದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್‌ದಾರ್ ಫಣಿಕರ್ ಅವರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯನ್ನು ನಾಯರ ಮತದವರು ದಾಟಿದರೆ ಅವರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನೆನಪು ಇರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ವಿಜಯನಗರ ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು-ತ್ರಿಕರಪುರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದುವು ಹಿಂದೆ ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಲನಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಕಾಣುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಜಿಲ್ಲನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದ ಕೋಟೆ ಇಗಲೂ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಂಡರು ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕಿರುವ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಆರ್.ಸಿ. ಸಮಿತಿಯವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂತು. ಆಗ ಕಾಸರಗೋಡು ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮದ್ರಾಸ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಾಸರಗೋಡುಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇ ರೀತಿ Calicut ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಸಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಸರಗೋಡು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೇ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾಸರಗೋಡಿನ 32 ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ 30 ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಠರಾವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ್)

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ 1957ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖಂಡರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಮುಖಂಡರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖಂಡರೂ ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಫಿರ್ತಾವನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆತಂಕವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಕಾಸರಗೋಡ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಏಕಬರಿನ ಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಆನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಕೆ. ಗೋಪಾಲನ್ ಮತ್ತು ನಂಬೂದ್ರಿಪಾಡ್ ಅವರೂ ಕೂಡ ಕಾಸರಗೋಡು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖಂಡರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I suppose the President of the Kerala Pradesh Coagress Committee also wrote a letter, a copy of which was produced in Parliament.

Sri M. SRINIVAS NAYAK.—Yes, Sir, this fact is known to all to act.

1965ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಧ್ಯಮಕಾಲದ ಚುನಾವಣೆಗೆ, ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು, ಕಾಸರಗೋಡು ಮತ್ತು ಮಂಜೇಶ್ವರ ಎರಡೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೈಕಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ, ಅಂದರೆ, ಆಲ್—ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಆವಾಗ ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ಗೋವಿಂದನ್ ನಾಯರ್‌ರವರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: ಆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಆತಂಕ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರಕಾರದ ಮುಂದೆಯೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡು ಮತ್ತು ಮಂಜೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪ್ರಚಂಡ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ಸಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು 20 ಸಾವಿರ ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಲೀಗ್ ಮತ್ತು ಎಡ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು 22 ಸಾವಿರ ಮತ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಘ: 2,100, ರೈಟ್‌ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್: 2,000, ಜನಸಂಘದವರು ಕಾಸರ್‌ಗೋಡು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದವರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ, ಆ ಪಕ್ಷ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬೇಕಾಯಿತಂತೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಲತಾಂಶದಮೇಲೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮತಸಂಗ್ರಹವಾಗದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಆವರಿಗೆ ದೊರಕಿದ ಮತಗಳಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ, ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸೋತಿದ್ದರೂ, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೋಲಲಲ್ಲ; ಸೋಲುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ನಾವು ಗೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಮಲೆಯಾಳಿಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ: ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದಾರೆ: ತುಂಕೂರು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಮುಸ್ಲಿರು ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳೂದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೆ ವಿನಹ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮಲಬಾರ್ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲರಲ್ಲ. ಅವರು ಮಲೆಯಾಲಂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ವಿನಹ, ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಲಯಾಳಂ ಅಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಕೇರಳದ ಇತರ ಕಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡುವ ಮಲಯಾಳಂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಗೊವದಂತಿದೆ. ನಾವು ಗೊವನ್ನರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೊಂಕಣಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮರಾತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮರಾತಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಮರಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಮರಾತಿ ಲಿಪಿ ದೇವನಾಗರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರಾತಿಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಪಿಯಂತ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗೆ

ಕೂಡ ನ್ಯಂತ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೂ ಲಿಪಿ ದೇವನಾಗರಿ. ಕಾನರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮಲ ಯಾಳಿಮ್ಮಿಗೆ ಇರುವ ಲಿಪಿ ಉರ್ದು; ಮಲಯಾಳಂ ಅಲ್ಲ. ಕಾನರಗೋಡು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೆರ್ಪಡೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ: ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಅವರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು; ಅವರು ಅಲ್ಲಗೆ ಬಂದದ್ದು ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವರು ಹೋಗುವ ಇಡೀ ರೂಟನ್ನು ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದ ಜನರು ಅಲಂಕರಿಸಿದುದೆ ಅಲ್ಲದೆ; ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಜನಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು, ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಲು ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ, ಮತ ಭೇದ ವಿಲ್ಲದೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಮಲಯಾಳಿಗಳು, ಹಿಂದುಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ ವಿವಿಧ ಭಾಗ ಗಳಿಂದ ಬಂದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಜೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜೋಗಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಕರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬರದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಹಳ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಗಾಲಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನತೆ ಯಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ, ಜಾತಿ ಮತ ಪಂಗಡ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಆ ವಹಾರವನ್ನು ನಾವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು, ಈ ಘನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಯಾವ ಧನ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಠರಾವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ, ಕಾನರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಗೆ ಪಿತೃವಾದ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬರಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಪ್ರದೇಶ ಕುಂಬಳೆ ಈಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿದೆ: ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜನಿಸಿದ ಊರು ಮಂಜೇಶ್ವರ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಲ್ಯ ರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: ಕಾಸರ್‌ಗೋಡು ಪ್ರದೇಶ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಖಂಡಿತ ಎಂತ. ಅದೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡುರನ್ನು ಮಾದ್ಯಾಸಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದು, ಕಾನರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿತಂತೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮಿಂದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸರಿಬೀಳಲಾರದು. ಜನತೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸ್ಪೆಷ್ಟ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮಾಧ್ಯಮ ಕನ್ನಡ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಮನೂ ಕೇರಳ ದಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಗಿವೆ; ಕೋರ್ಟು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ; ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫೀನು ವ್ಯವಹಾರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಲಯಾಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ತರಹ ಸದವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಹೈಯರ್ ಎಜುಕೇಶನ್ನಿಗೆ ಕೂಡ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಮನವಿ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಯವರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದು. ಇಲ್ಲಿಯ ರೂಲ್ಸನ್ನು ರಿಲ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ವಹಾರವು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡವರದಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಗಳು ಸತ್ಯ ಸಂಧತೆಯ ಮೇರೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಆ ಜನತೆ ಹೊರಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 22 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೆಯರ್ ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ 22 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಸ್ಕೆಯರ್ ಮೈಲಿಗೆ 250 ಜನ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 13 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೆಯರ್ ಮೈಲಿಗೆ 13 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಚದುರ ಮೈಲಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ್)

1 ಸಾವಿರ ಜನ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾನರಗೋಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಮೇಲೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಲಂಬಿಯಾಗಿದೆ ಇಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಾರಾದು. ಹೀಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್-ಟು-ಸ್ಟೇಟ್ ಮೂವೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಾದ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾನರಗೋಡು ಮತ್ತು ಮಂಜೇಶ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

12-00 NOON.

ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನುಮಾರು 13 ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 13 ಮಿಲಿಯನ್ನಷ್ಟು ಜನತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರೆರಿಯಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಸಂಪರ್ಕವನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯೆರಿಯಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಂಧು ಬಾಂಧವ್ಯಗಳೆರಿಯಾ ಕನ್ನಡಿಗರೊಡನೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರನ್ನೆರಿಯಾ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಸೇರಿನಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರೂ ಕೂಡ ಯಾವಾಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಬೇರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾನರಗೋಡು ವಿಂಗಡಣೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ ಬೌಂದರಿಗಳಲ್ಲರುವ ಜನಗಳ ಮಾತುಕತೆಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಈ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸೇರಿನಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನರುಗೋಡು ಪ್ರಶೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿನಲಕ್ಕೆ ಪೊದಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿನುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲರುವ ಜನಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುವ ಅಡಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೊಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ರಫ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬರಬೇಕಾದರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲರುವ ಜನರ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸ್ಯಾಲಂಬನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಂಟಿಗ್ಯೂಯಿತಿದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಾದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಂತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಗೋವಾದವರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅತಿಶ್ರದ್ಧತದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬರುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪಕಾರವಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರದೇ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಈಗಲೇ ಆ ಗೋವಾವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಸೇರಿನಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದೇ ಬರುವ ವರ್ಷದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯದ ಮೂಲಕ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಸೇರಿನಬೇಕು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಿ ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿನಬೇಕು ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ತುಂಬಾ ಎದರು ತೊದರುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ನಡಿಲವಾದ ಮತ್ತು ಸೊಗಸಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಬಿಡಿಸಿಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮುಂಡಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ

ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರು ಸರ್ವಾನುಮತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—That portion which the Hon. Member recommends for merger, is a part of Tulunad; is it so ?

Sri M. SRINIVASA NAIK.—This portion in question is a part of Tulunad. Tulu is a language speaken. Konkani is a spoken language. Malayalam is spoken and it has script. Malayalam is distinctly different from the Malayalam spoken in Kerala. Malayalam spoken in Kasargod is quite different and has Urdu script.

Mr. SPEAKER.—Kannada people are predominantily there towards north of Chandragiri River.

Sri M. SRINIVASA NAIK.—Sir, you know the full details, because you are one of the leaders who lead the delegation to meet Sardar Panickar. The Court language is Kannada in Kasargod. Even Muslims there are interested in using Kannada. Even medium of instruction in Kasargod is Kannada. But in higher education, the boys studied with Kannada as medium of instruction find it difficult to get admission to the Colleges there. This difficulty was solved and about 200 boys of P.U.C. have been admitted in the Mysore Colleges. Such difficulties are there even in regard to employment for these people. They are very much handicapped. That is why the people of Kasargod and the leaders of the South Kanara have urged the State Re-organisation Commission to merge the Kannada areas of Kasargod lying north of Chandragiri River. Kerala people wanted the areas upto Gokarna. Kannadigas have got industrial concerns even in Cochin. But our people are not avericious people. We never attempt to grab any more areas, but we will try to get what is legitimately due to Kannadigas.

Mr. SPEAKER.—Amendment of Sri Keshava Murthy.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—I beg to move :

" That in line 4 after the words 'Kerala State' add the words 'Adoni and other Kannada areas of Andhra Pradesh'.".

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

" That in line 4 after the words 'Kerala State' add the words 'Adoni and other Kannada areas of Andhra Pradesh'.".

†ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗತಾನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ್‌ರವರು ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಅದೋನಿ, ಮಡಕಸಿರಾ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಈಚೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗಾಗಿ ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯೂ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಸಹಾಯಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅದೋನಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥಳ. ಅದು ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೆಂಟರ್. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಹೈಸ್ಕೂಲೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುವ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಡಕಶಿರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಕಾನರಗೋಡು ಹೇಗೆ ಸೇರಬೇಕೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಆದವಾನಿ ಮಡಕಶಿರ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯದವರು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾನರಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿನಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The resolution is on the ground of Kannada language being common in the areas put here. But, I believe this relates to Andhra Pradesh while the previous matter relates to Kerala State. It can be a very good matter for another Resolution. Is Sri H. R. Keshavamurthy keen on having an amendment here?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕಾನರಗೋಡು ನಮಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Are we going to put the Resolution to the Vote of the House to-day or do the Members want to take it on some other day?

Some HON'BLE MEMBERS.—Some other day, Sir.

Mr. SPEAKER.—What purpose will it serve? So many Members are there willing to participate and I am half inclined to think that it is better for you to have a separate Resolution as is done here. So far as this area is concerned, Madras or Central Government will have to deal with Kerala and Andhra. What is the harm in having them separately? It is open for being withdrawn.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—The aspects of the case are similar. However, I leave it to the descretion of the Chair. Unanimously, Kerala and Mysore Congress Committees have agreed that this area may come to our State, and now if negotiations were to start it will take a long time.

Mr. SPEAKER.—I should not have allowed it at all.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—I am prepared to withdraw my amendment, Sir.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

† Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, it gives me great pleasure to support this Resolution. For the last so many days earnestly desired that such a Resolution might come up and I respectfully feel that this Resolution has come up at an opportune hour. I, therefore, congratulate the Hon'ble Member, Sri M. Srinivasa Nayak, who has moved the Resolution. Some important points have been made out by the Hon'ble Member, the mover of the Resolution, *i.e.*, that this Kasargod area upto Chandragiri River is predominently a Kannada area. To that extent, there is absolutely no doubt. My Hon'ble friend, Mr. Srinivasa Nayak has made out another point that all the Local Bodies, Village Panchayats, have virtually supported this move that the area must be merged in Mysore State. He said that out of 32 Village Panchayats, 30 Village Panchayats have supproted the claim of this area to be merged in Mysore. This is a very important point. We believe in democracy, a fair policy of democracy. Village Panchayat is also a sovereign body. Therefore, the say of these Village Panchayats is very important and must be given full support. A statement was made that some Kerala leaders have stated that the area upto Gokarn is a part of Kerala State. I respectfully submit that it is a very silly Statement. Now a days, reasoning and sincerety is sometimes lagging in some quarters and they make certain fantastic, irresponsible and unrestrained statements to suit the purpose of the party to which they belong. We find claims made by various parties. We have to resort to one principle, and what is that principle? We must have certain good principle in taking a village as a unit, and above all the wishes of the people of the area concerned must be taken into consideration. These should be the principles which should guide in demarcating the borders. In fact, this ought to have been adhered to by the States Reorganisation Committee. Unfortunately, they did not do it; they flouted it. At least here and now we should do it. I fully share the sentiments of the Kasargod people where Kannada language is virtually throttled and Kannada education is denied to them. They are almost suffering a grave hardship and difficulty. I happened to travel with Poet Rai from Hubli to Bangalore. That gentleman had seen us in the Legislators' Home when he had come here to see the Chief Minister in connection with the merger issue, and I can only feel that in their evidence they were very keen that the area should be merged with Mysore. Sir, the educational institutions are virtually throttled in Kasargod area and it is almost at a point of jeopardy. All these things must be considered and this Government must come forward to solve that issue. This issue ought to have been solved long before, even during 1957 itself. On 24th December, in reply to some of our suggestions, the Hon'ble Chief Minister had stated that he is in touch with the Governments of the adjoining States to see that the Kannada areas are merged in Mysore. Those were good old days when there was Congress Government in Kerala and even recently there was Congress Government there. Unfortunately, now it is Governor's Rule; I do not want to go into those details. At the Govern-

(SRI B. P. KADAM)

ment of India level only recently, our great leader Mr. Kamaraj, the Congress President, just on the eve of the elections when he was in Kasargod, contacted some important leaders and gave an assurance that the High Command is taking early steps to see that the border troubles are settled.

He further stated that soon after the elections the predominently Kannada belt from Kasargod would be merged with Mysore. It has come to us from the Newspapers and we have reason to believe it. Sir, it is heartening to see that Lok Sabha Member Sri A. K. Gopalan has given a clear undertaking in the election itself that Kannada belt of Kasargod must be merged with Mysore. It is heartening to see even Mr. Nambudaripad former Chief Minister of Kerala has given a similar assurance. It is very good to see that Communist Party leaders are sticking to a principle. The difficulty arises with the Ruling Party. Whenever they feel that something should come to them, they wholeheartedly support; whenever they feel on some principle, some part here and there should go, they feel very much touchy but by and large, I should say that the stand taken by Sri S. Nijalingappa when he was in 1956 is very much encouraging and all the troubles could be solved or would have been solved even earlier had the Chief Minister stood by the assurance which he gave to the Legislative Assembly on the 24th of December 1956. Sir, may I urge upon the Hon'ble Chief Minister to regain that mood, that lofty state of mind, that lofty level and rise to the national level and see that all the border difficulties which the Mysore State is facing are solved so that Kasargod, Madakasira, South Solapur, Akkalkote may come here and on the same principle which he enunciated in December 1956, all Marathi areas should go to Maharashtra. My Hon'ble friend Sri Kolkebail is a very volatile friend.

MR. SPEAKER.—I do not think we should bring in personal character of Members.

SRI B. P. KADAM.—He is a vigorous member; he is a brave man; he said he would send some men to Goa. Rather than sending them to far-off places against the wishes of the people without knowing whether they would welcome them or not, may I appeal respectfully to Mr. Kolkebail to send a few thousands to Kasargod to get Kasargod merged with Mysore. So far, he has not done anything though Kasargod people are clamouring.

MR. SPEAKER.—We are not discussing his conduct.

SRI B. P. KADAM.—I have got great respect for him. I am not speaking against him. I am appreciating him. When the agitation in Kasargod was started, so many came in procession to Bangalore but nobody attended it and noboady did anything except a veiled assurance that it would be taken up at the appropriate time. I congratulate my

Hon'ble friend Sri Srinivas Nayak who has tabled the resolution and brought up the issue to discussion. May I equally assure the Kannada speaking people of Kasargod that if they feel panicky and difficult to carry on agitation, we will also help them as they wish that area should come to Mysore. With due deference to the wishes of the people, Maharastrians are very keen to help them so that justice may also be done to them. It is our desire that all the Kannada speaking areas adjoining Mysore should come to Mysore State. Mysore State and Maharashtra State have been like brothers and through several centuries of history, they helped each other. At a suitable occasion, I will prove it by historical facts. Therefore, it is equally the duty of Maharashtra to see that Mysore State is helped and it is equally the duty of Mysore people to see that Maharashtrians are helped because they have lived as brothers during the course of history and they would live to help each other during the centuries to come. One argument was advanced by my friend Mr. Srinivas Nayak about Muslim population who speak or write Urdu. With due respect to the people who speak Tulu, I must say that it is a dialect of Kannada. That is my stand. Of course, there may be difference but all the Tulu people must adjust within Mysore State and they cannot do anything beyond that, because the United Karnatak Publication says on page 29 that the people should not make a claim for a dialect, but they must have love for their language, and Tulu being a dialect and the language being Kannada, the people must have love and regard for Kannada language and Tulu people must get merged by and large in the Mysore State. Therefore, even in these things, differences may be there, but we must respond to the wishes of the people whether the people of that area concerned think that Tulu is a dialect of Kannada or not and Tulu people should get merged in Mysore. It is the same case with the Konkani speaking people of Karwar and Supa and the wishes of the people must be respected. Therefore, Tulu speaking areas must come to Mysore and Mysore alone. I fully support the resolution and I also pray that Hon'ble Chief Minister would try and try in a determined manner to get all the Kannada-speaking areas into Mysore State as early as possible and also settle the Maharashtra and Mysore Border on the same principle because unless he adheres to a principle, it cannot be solved. It is heartening to see that Mr. Nanda, Hon'ble Home Minister of the Union Government has stated that the issue between other States and Mysore State is not settled. Therefore he is going to take it up. It is a matter of pride to see that justice will be done to Mysore and also that justice will be done as early as possible. With these remarks, I thank the Hon'ble Member, Sri Srinivas Nayak once again and resume my seat.

†ಶ್ರೀ ವೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಬೈಂದೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಈ ದಿನ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಕಾನರಗೋಡ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಮಂಡಿಸಿದ ಠರಾವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ತಂದಿದ್ದ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ವೈ. ಮುಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ)

12-30 P.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎರ್ಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕದಂ ಅವರು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಅವರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾನರಗೋಡು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಕಾನರಗೋಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಮೈಸೂರುದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಕಳೆದ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಇದುವರಗೂ ಕಾನರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಸೇರದೇ ಇದ್ದುದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುವಂತಹ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. 1929ನೇ ಇಸವಿಯಾಗಾಯ್ತು ಭಾಷವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾದಾಗ್ಯೂ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಂಧ್ರದೇಶದ ಮುಖಂಡರಾದ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಲು ಅವರು ಅನ್ನ ನತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ನತ್ತಿದ್ದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣೀಭೂತವಾಯಿತು. ಈ ನತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಅದಾಗ್ಯೂ ತಂದನಂತರ ಭಾಷವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನೇಕ ಭಾಷವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದವು, ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಖಂಡರು ಕಾನರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಅನ್ನ ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ನತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂದೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅನ್ನುವಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಅನ್ನ ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತಹದು ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಥವಾ ಅದು ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಗ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಎರ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ, ಘಟನಾತ್ಮಕವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿನಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇ ವಿನಾ ಅನ್ನ ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ನತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದದ್ದಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಈ ರೀತಿಯ ಠರಾವನ್ನು ತುಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಒಲಸಿಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗಹರಿಸುವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ್ ಅವರು ತಂದಿರುವ ಈ ಠರಾವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆ ಜನರು ಆಚರಿಸುವ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಗೋವಿಂದಪೈ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕಹೆಸರಾಂತ ಕನ್ನಡಿಗರು ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅದು ತಪ್ಪು ಹೋದದ್ದು ಬಹಳವಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವಂತಹ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯು ಈ ಠರಾವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರಮಾಡಿ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನು ಹೊಗರಾಡಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನುಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನರ ಗೋಡನ್ನು ಏಲೀನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಸರ್ವಾನು ಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಂದು ನಾನಾಡಾರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಆಯಿತು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನತನಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೆಗೂ ಕಾನರಗೋಡಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಎರ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಮುಖಂಡರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜನತೆ ಅನೇಕಸಲ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ನಿವೇದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನತನಕ ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ— ಮುಂದಿನವರ್ಷ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ 8 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ 9 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನತೆಯ ರೋದನ ಅರಣ್ಯ ರೋದನವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನತೆ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಆಗ ಅವರು ಸೆಳೆದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಳೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಏನೂ ಆಗಲಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಏಕೆಂದರೆ ಆಗಲೇ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇರಳೀಯರ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ತುಳು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮಲೆಯಾಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡದೆಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಲೆಯಾಳಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಭಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕಾನರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಂತಾಗಿದೆ, ಇದು ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಈಗಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂಕೂಡ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಹೊಳೆಯ ಉತ್ತರಭಾಗ ಮೈಸೂರುರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಸೇರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಸಮಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯದೆ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಠರಾವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೆಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅದ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಾನರಗೋಡಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರ ವಿಷಯ, ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೂ ಕಾನರಗೋಡಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಬಂಧ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ತಾಪು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದೇ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೇಗ ಕಾನರಗೊಡನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಲೀನಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಿದೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕರ್ಣಾಟಕದವರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ)

ಎರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಈ ದಿವಸ ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೈ. ಮಂಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ನತ್ಯಾಗ್ರಹ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದು ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಸರಕಾರದ ವಿಷಯ, ಕುಂಭಕರ್ಣ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ಸುಣ್ಣ ಸುರಿದರೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಕಾನರಗೊಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ, ಅದರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ತೀವ್ರತೆಯಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ! ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯುವ ನಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನ ವಹಿಸಿ ವರ್ಗ, ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮುಂತಾದ ನಣ್ಣನಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕಾನರಗೊಡನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್ (ನೂಳ್ಯ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾದ ಈಗ ಕೇರಳಾದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನರಗೊಡು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನರಗೊಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದರೆ ತುಳು ಜನರು. ತುಳು ಜನರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಬಹಳ ಮುನ್ನ ತೌಳವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾದಲ್ಲಿ ಭೂತರಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸನಾಗಿದ್ದಾಗ ತೌಳವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತೌಳವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ತುಳುರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಬಾರಕೂರು ಆಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಸೆನ್ಸಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾನರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಳಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮರೆಯಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಹಮದೀಯರು. ಅವರನ್ನು ಮಾಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರೀ ರಿಕಾರ್ಡು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಭಾಷೆ ಮಾಪಿಳ್ಳಾ ಮರೆಯಾಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅರೇಬಿಕ್ ಬರಹ. ಉರ್ದು ಬರಹವಲ್ಲ ಕೊರಾನ್ ಮಾತ್ರ ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯುಲ್ಲದೆ, ಮಾಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಓದುವ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವವರು ಕನ್ನಡ ಜನರು, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊರಗೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಗಾಣಿಗರು, ಬಿಲ್ಲವರು ಮುಂತಾದಬೇರೆಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ತುಳು ಮಾಡನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮರೆಯಾಳಿ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅವರಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕಲ್ಲು ಕೆಲಸ, ಮರಗೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲನಮಾಡುವಾಗ ಮರೆಯಾಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಮರೆಯಾಳಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತುನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೇರೆಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ಯಾವ ಭಾಷೆಯವರೇ ಆಗಿರುವ ಅವರನ್ನು ನತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು, ಉಪಚರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾನರ ಗೋಡಿನವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮರೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ದಸರಾ ನಾವು 10 ದಿವಸ ಆಚರಿಸಿದರೆ, ಕೇರಳಾದವರು ಅವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಓಣಂ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಓಣಂ ಹಬ್ಬ ದಸರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಓಣಂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ರಜಾ ಇದೆ, ದಸರಾಕ್ಕೆ ಕೇರಳಾದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಜನರಿಗೆ 10 ದಿವಸಗಳ ರಜಾ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ದಿನನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನಗೋಡಿನವರು ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಬಲವಂತದಿಂದ ಅವರು ಓಣಂ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ, ದಸರಾಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ರಜಾ ಇಲ್ಲದೆ ಓಣಂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ರಜಾ ಇರುವುದು ಅವರ ದುರ್ದೈವ. ಆದಕಾರಣ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಗೋವಿಂದಪೈ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣರೈ, ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬ, ಬಲಪಭಾಗವತರು ಮುಂತಾದವರು ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು. ಶ್ರೀ ಬಲಪಭಾಗವತರು ಯಕ್ಷಗಾನ 120 ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ನೋಡದೆ ಬಾಯಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಅವರು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು, ಅವರು 120 ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು, (ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಥಾಭಾಗಗಳನ್ನು) ಬಾಯಿಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಕಾರವೂ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳು ಬೇಕಲದವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಬೇಕಲದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಕಾಯಲು ಕನ್ನಡ ಪಾಳೆಯ ಗಾರರಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾವು ಇಡೀ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಕೇಳದೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೊಸದುರ್ಗ ಸಬ್‌ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳಿರುತ್ತೇವೆ. ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಗಡಿ, ಮೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ತುಳು ಭಾಷೆ ಆಡುವ ಭಾಗವನ್ನು, ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕೇಳುವಂಥದ್ದು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುವ ದೃಷ್ಟಿ ಏನೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಾಸರಗೋಡ್ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಇಡೀ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅರ್ಧ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾವು ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಅದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು,

ಈಗ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇರಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಲೆಯಾಳಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜವಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಹ ಮಲೆಯಾಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ, ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಮಲೆಯಾಳಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ತರಹ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಮಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕೊಡ್ಲಮೊಗ್ರು, ಮಂಗಲ್ಪಾಡಿ, ವೈವಳಿಗೆ, ಮುಳಿಯಾರು, ಅಡೂರು ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಮೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಕುಂಬಳೆ, ವೆರ್ಲ, ಬದಿಯಡ್ಕ, ನೀರ್ಚಾಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜು, ಅಗಲ್ಪಾಡಿ, ಕಾಸರಗೋಡು ಕಾಲೇಜು, ಹೀಗೆ ಇವು ಕನ್ನಡ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಇನ್ನೂ ನೂರಾರು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಮಿಡಲ್‌ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ಸಭೆ ಸಮ್ಮತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri L. B. BIRJE (Khanapur).—(Marathi).

Mr. SPEAKER.—Now, I will put the Resolution to the vote of the House. The motion before the House is :

> "That this Assembly recommends to the State Government to urge the Government of India to take immediate steps for the merger of the Kannada areas of Kasargod taluk in Kerala State with Mysore State."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—I think it is unanimous because there is no dissenting voice. We are adjourning to-day to reassemble at 1 p.m. on the 7th April.